

Vit hava brúk fyri viðgerðartrygd

Helgi Abrahamsen

Tað skal bera til hjá øllum sjúklingum at fáa skjóta sjúkraviðgerð.

"Minst til at avlýsa tína viðtalutíð á Landssjúkrahúsinum um tú fært forfall." Við hesum orðunum byrjar ein video-lýsing sum spælir á heimasíðuni hjá Landsjúkrahúsinum. Í lýsingini verður sagt, at sjúkrahúsið upplivir javnan, at eingin møtir til ásettu tíðina, og tað forðar teimum í at brúka tíðina

á skilabestan hátt. Hetta kostar eisini stóra upphædd á hvørjum ári.

Men kanska er tað ikki løgið, at fólk ikki møta til eina viðtalu, um bíðitíðin er long. Um tú fært eina tíð í næstu viku, so er størri mogleiki fyri at tú møtir, enn um tíðin tú fært er um eitt heilt ár. Og hetta er ein veruligur trupulleiki í Føroyum.

Sambandsflokkurin hevur lagt uppskot fyri løgtingið um at veita øllum føroyingum viðgerðartrygd.

Málið við tí er, at allir sjúklingar skulu fáa mogleika at koma í viðgerð innan 30 dagar, frá tí at ein er vorðin sjúk. Hetta er eitt høgt mál at seta sær, og onkur kann halda, at tað er í so høgt, men í øllum førum skulu vit kunna bjóða teimum sjúku eina trygd fyri, at tey koma í skjóta viðgerð.

At hava fólk sjúkrameldað í óneyðuga langa tíð kostar nógvar pengar, bæði tí at tey skulu hava pengar til lívsins uppihald, meðan

tey bíða eftir viðgerðini, og tey eru harafturat óvirkin meðan tey bíða. Viðgerðin skal kortini gerast, og bíðitíðin ger hana ikki bíligari. Umframt alt hetta eiga vit ikki at gloyma, at lívsgóðskan hjá sjúklinginum versnar av, at hann gongur og bíðar eftir at fáa viðgerð.

Vónandi vinnur uppskotið hjá Sambandsflokkinum frama, tí her er nógv at vinna.

Sjálvandi eigur føroyska samfelagið at bjóða sínum borgarum viðgerðartrygd

Ingi K. Midjord

Tað eru fleiri ár síðani Sambandsflokkurin byrjaði at tosa um at bjóða øllum føroyskum sjúklingum viðgerðartrygd. Tá var undirtøkan ikki stór í øðrum flokkum, millum annað tí at hildið varð, at talan var um eina ov dýra loysn. Men tíðin hevur arbeitt fyri hesum málinum.

Viðgerðartrygdin inniberð í stuttum, at sjúklingurin hevur rætt til kanning og sjúkuavgerð (diagnosu) innan 30 dagar. Danir

hava gjørt nógvar royndir við viðgerðartrygdini. Har vóru avbjóðingar ta fyrstu tíðina, og neyðugt var at rætta okkurt til, men í dag hava tey bótta um sína skipan út frá royndunum, tey hava gjørt. Teimum royndunum eiga vit í Føroyum eisini at læra av og byggja víðari á, soleiðis at vit fáa eina líknandi skipan ið passar til Føroyska samfelagið.

Sambandsflokkurin er tann flokkurin, sum hevur arbeitt mest við hesum uppskotinum, og hevur

fingið leitað sær ymiskar upplýsingar um, hvat skipanin merkir fyri sjúklingin og fyri samfelagið.

Tá Lars Løkke Rasmussen, forsætisráðharri, her fyri vitjaði á landsfundinum hjá Sambandsflokkinum, visti hann á hesa skipanina og segði, at tað er alneyðugt fyri at kunna kalla seg eitt velferðarsamfelag, at tey sjúku hava trygd fyri, at tey kunnu fáa viðgerð.

Tíðarskeiði imillum fyrstu læknaviðtalu og sjúkuavgerð kann

hava avgerðandi týðning fyri sjúklingin. Við viðgerðartrygdini kunnu vit tryggja at sjúkugongdin ikki verður óneyðuga drúgv fyri sjúklingin.

Eina slíka trygd eigur tað føroyska samfelagið eisini at kunna bjóða øllum føroyingum.

Dreyrmar kosta einki – men veruleikin kann onkuntíð kosta

Helgi Abrahamsen

Tjóðveldi hevði flokstring í Klaksvík hetta vikuskiftið. Eitt sum frættist frá fundinum var, at nú skal veruliga nakað gerast fyri at stovnseta føroyska statin. Figgjarliga gongur so væl í Føroyum í lötuni, at nú kunnu vit altíð gera okkum leys av ríkisveitingini varð sagt.

Men eitt eru orð og annað eru gerðir. Løgtingið hevur júst havt 1. viðgerð av uppskotinum um játtanarkarmar fyri 2019, sum Kristina Háfoss, landsstýrskvinna fyri Tjóðveldi, hevur lagt fram. Sambært uppskotinum fer landskassin at hava 400 mió. krónur í avlopi í 2019. Men Kristina Háfoss sigur, at 300 mió. krónur av hesum pengunum eiga ikki at verða taldar við í avlopið, tí tað eru pengar, sum eru komnir frá forskattaðum pensjónum – alto so lán frá okkara eftirkomarum. Hetta er tí ikki partur av tí "veruliga yvirskotinum". Avlopið er sostatt bara 100 mió. krónur, hóast landskassin fær heilar 642 mió. krónur í blokkstuðli úr Danmark, umframt at ríkiskassin rindar aðrar almennar útreiðslur í Føroyum.

Um vit trekkja tær 642 milliónirnar frá avlopinum, so er talan um eitt undirskot á meira enn hálva

milliard - í bestu tíð sum vit nakrantíð hava havt her á landi, við einum arbeidssloysið sum liggur niðri móti tveimum prosentum. Skulu vit eisini rinda hinar útreiðslurnar, sum ríkiskassin rindar uttanum blokkstuðulin, so er undirskotið uppaftur størri.

Sagt verður, at pengar verða spardir upp í Búskapargrunninum, og at ein partur at uttanlandsskuldini er goldin, meðan hetta landsstýrið hevur sitið. Men so leingi sum yvirskotið er minni enn tað, sum kemur úr Danmark, so er eisini øll uppsparingin dansk, og tað sum verður goldið av skuld er eisini goldið við danskum pengum.

Dreyrmar kosta einki – men veruleikin kann onkuntíð kosta.

fyrst og fremst

www.in.fo